

Avizul Comitetului Economic și Social European privind recomandarea de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro

[COM(2015) 692 final]

(2016/C 177/07)

Raportor: domnul Michael IKRATH

Coraportor: doamna Anne DEMELENNE

La 22 decembrie 2015, în conformitate cu articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Comisia Europeană a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

„Recomandarea de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro”

[COM(2015) 692 final].

Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 3 martie 2016.

În cea de a 515-a sesiune plenară, care a avut loc la 16 și 17 martie 2016 (ședința din 17 martie 2016), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 201 voturi pentru, trei voturi împotriva și șase abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE salută în principiu elaborarea programelor economice prioritare de stimulare a creșterii în țările din zona euro la începutul semestrului european. Cu toate acestea, Comitetul regretă că societatea civilă și mai ales partenerii sociali nu au fost consultați cu ocazia conceperii programelor și a proceselor naționale ale semestrului european.

1.2. CESE consideră că aceste recomandări nu trebuie în niciun caz să accentueze decalajul existent între țările din zona euro și celelalte state membre, ci dimpotrivă, să îl reducă. Obiectivul constă în special în menținerea perspectivei pe termen lung în privința dezvoltării euro, astfel încât aceasta să devină moneda comună a tuturor statelor membre.

1.3. CESE recunoaște importanța pe care o prezintă documentul Comisiei în ceea ce privește aprofundarea uniunii economice și monetare (UEM). După cum s-a subliniat deja în avizele anterioare ⁽¹⁾, Comitetul susține ferm consolidarea și finalizarea UEM. Statele membre trebuie să adopte, fiecare în parte, dar și împreună, toate măsurile necesare în vederea asigurării unei mai mari convergențe și integrări, mai ales în domeniul economic. Aceste acțiuni trebuie să aibă loc în paralel cu înregistrarea de progrese către o uniune bugetară a zonei euro (cu un buget propriu), o uniune socială și o reprezentare externă unică a acestei zone pe lângă instituțiile financiare internaționale.

1.4. CESE recunoaște necesitatea politică de a oferi zonei euro o bază politică și instituțională solidă, care nu a fost asigurată de la înființarea uniunii monetare și până acum ⁽²⁾. Anumite inițiative individuale, cum ar fi crearea unei uniuni bancare sau a unei uniuni a piețelor de capital sunt bine-venite, dar nu pot înlocui arhitectura solidă de care este nevoie.

1.5. În plus, se poate observa că recente programe de investiții active în crearea de locuri de muncă nu și-au îndeplinit obiectivele în mod satisfăcător. Pentru a reuși o relansare a creșterii economice și a ocupării forței de muncă este nevoie de o combinație de politici financiare, fiscale, bugetare, economice și sociale. Contrar celor recomandate de Comisie, politica bugetară ar trebui concepută astfel încât să fie mai degrabă expansionistă decât neutră.

⁽¹⁾ A se vedea avizele CESE pe teme „Finalizarea UEM – propunerile Comitetului Economic și Social European pentru viitoarea legislatură europeană” (JO C 451, 16.12.2014, p. 10) și „Finalizarea UEM: pilonul politic” (JO C 332, 8.10.2015, p. 8).

⁽²⁾ Idem.

1.6. CESE consideră că o orientare bugetară neutră, deși preferabilă unei austerități bugetare prelungite, nu este adecvată în circumstanțele actuale. Dat fiind faptul că recesiunea duce la scăderea potențialului de creștere, politicile fiscale din zona euro trebuie să facă eforturi sporite pentru a stimula economia acestei zone în ansamblu. În acest moment, riscurile rezultate din supraîncălzirea economiilor sunt mult mai mici decât cele generate de menținerea unui nivel scăzut de inflație sau de deflație. Prin urmare, CESE recomandă un stimulent fiscal care să se concentreze asupra investițiilor publice, lucru care ar conduce la sporirea cererii pe termen scurt, dar și la consolidarea potențialului de creștere pe termen lung.

1.7. De asemenea, CESE pledează pentru reducerea impozitării muncii, în măsura în care acest lucru nu pune în pericol viabilitatea financiară a sistemelor de protecție socială, deja fragilizate. Comitetul reamintește că sistemele moderne de protecție socială ar trebui să se bazeze și pe principiile solidarității și egalității de șanse, nu doar pe promovarea capacității de inserție profesională. În plus, la nivel bugetar, vor trebui luate în considerare efectele robotizării și digitalizării, care vor perturba piața forței de muncă, generând probabil un impact asupra veniturilor fiscale.

1.8. CESE salută faptul că noțiunea de flexibilitate a fost reexaminată, dar contractele temporare ar trebui, în mod ideal, să ducă la contracte permanente, nu la locuri de muncă precare. Pentru a lupta împotriva inegalităților sociale în creștere, trebuie create locuri de muncă și trebuie pus accentul pe calitatea muncii. În același timp, trebuie valorificat și nu diminuat potențialul economiei colaborative și trebuie introduse noi forme de ocupare a forței de muncă, dar și de muncă în beneficiul societății, fără a pune în pericol drepturile lucrătorilor și sistemele de protecție socială.

1.9. În ultimii opt ani, rata de creștere în zona euro a avut de suferit ca urmare a reducerii cererii, nu a ofertei. Adaptarea piețelor forței de muncă fost inegală și asimetrică, având loc în principal prin reducerea salariilor nominale și reale și a costului unitar al muncii în statele membre cele mai afectate de criză. Prin urmare, CESE conchide că reformele structurale menite să îmbunătățească latura ofertei din economie și să stimuleze, prin urmare, investițiile și creșterea economică nu pot, *singure*, să ofere soluția la problema redresării slabe. Ar trebui acordată prioritate măcar reformelor structurale care pot avea efecte pozitive asupra cererii pe termen scurt, chiar în condițiile unor constrângeri în materie de creditare pentru gospodării și întreprinderi.

1.10. De asemenea, CESE solicită un efort coordonat în vederea creării unui mediu de afaceri mai favorabil întreprinderilor mici și mijlocii (99 % din întreprinderile din UE și circa 60 % din lucrători, adică aproximativ 65 de milioane de persoane) printr-o mai bună reglementare și prin reducerea substanțială a birocrăției, prin asigurarea unei finanțări suficiente și adecvate („accesul la finanțare”) ⁽³⁾, precum și prin facilitarea sistematică a exporturilor către piețe din afara Uniunii Europene. Această situație generează posibilități de afaceri, ducând la investiții în creșterea economică și în crearea de locuri de muncă.

1.11. CESE salută inițiativele vizând finanțarea IMM-urilor în cadrul uniunii piețelor de capital. Cu toate acestea, se impune în special deschiderea de noi oportunități de finanțare pentru microîntreprinderi și întreprinderi nou-înființate, cum ar fi capitalul inițial, capitalul de risc, investiția și finanțarea participativă și formele inovatoare de finanțare, precum fondurile de capital privat. În acest context, CESE subliniază că trebuie avută în vedere crearea unui fond european de capital de risc. O evaluare este imperios necesară, pentru a identifica oportunitățile pe care noile modele bancare ⁽⁴⁾ le prezintă pentru finanțarea întreprinderilor din UE.

2. Context

2.1. Ca urmare a raportului celor cinci președinți pe tema „Finalizarea Uniunii economice și monetare a Europei”, în cadrul semestrului european s-a reluat abordarea care vizează consolidarea integrării dintre zona euro și nivelurile naționale. Pentru prima dată, Comisia publică o recomandare pentru zona euro în luna noiembrie, împreună cu analiza anuală a creșterii pe 2016, în scopul de a integra și mai bine zona euro și dimensiunile naționale ale guvernanței economice a UE.

⁽³⁾ A se vedea Avizul CESE pe tema „Plan de acțiune privind edificarea unei Uniuni a piețelor de capital” (JO C 133, 14.4.2016, p. 17).

⁽⁴⁾ A se vedea, de exemplu, observațiile formulate în avizele precedente ale CESE, pe teme „Structurile de finanțare pentru IMM-uri în contextul financiar actual” (JO C 48, 15.2.2011, p. 33) și „Un plan de acțiune pentru îmbunătățirea accesului la finanțare al IMM-urilor” (JO C 351, 15.11.2012, p. 45), privind finanțele islamice.

2.2. Obiectivul este acela de a oferi o oportunitate pentru discuții și recomandări privind zona euro, înaintea discuțiilor specifice pentru fiecare țară, astfel încât provocările comune să fie pe deplin reflectate în acțiunile specifice fiecărei țări. Aceasta reprezintă o modificare importantă în raport cu ciclurile semestriale anterioare, în care recomandările privind zona euro erau propuse către finalul semestrului, în același timp cu recomandările specifice fiecărei țări.

2.3. Comisia a prezentat patru recomandări privind politica economică a zonei euro:

- să se urmărească politici care să sprijine redresarea economică, să promoveze convergența, să faciliteze corectarea dezechilibrelor macroeconomice și să îmbunătățească capacitatea de ajustare;
- să se pună în aplicare reforme care să combine contracte de muncă flexibile și fiabile, strategii cuprinzătoare de învățare pe tot parcursul vieții, politici eficiente pentru a-i ajuta pe șomeri să reintre pe piața forței de muncă, sisteme moderne de protecție socială, precum și piețe de produse și servicii deschise și competitive; să se reducă sarcina fiscală asupra costului forței de muncă, în special în cazul salariaților cu venituri mici, într-un mod care să nu afecteze bugetul, cu scopul de a stimula crearea de locuri de muncă;
- să se mențină în 2016 orientarea bugetară în general neutră planificată. În ceea ce privește anul 2017, să se reducă datoria publică pentru a reconstitui rezervele bugetare, evitându-se în același timp prociclicitatea, în deplină conformitate cu Pactul de stabilitate și de creștere; și
- să se faciliteze reducerea treptată a creditelor bancare neperformante și să se îmbunătățească procedurile de insolvență aplicate întreprinderilor și gospodăriilor.

3. Observații generale

3.1. Pentru prima dată, proiectul de recomandări pentru zona euro este publicat la începutul ciclului semestrului european, împreună cu analiza anuală a creșterii (AAC), raportul privind mecanismul de alertă (RMA) și proiectul de raport comun privind ocuparea forței de muncă. CESE este de acord cu faptul că acest nou proces poate contribui la o mai atentă luare în considerare a observațiilor care vizează întreaga zonă euro atunci când sunt concepute politicile naționale prezentate în programele de stabilitate și în programele naționale de reformă.

3.2. CESE regretă că partenerii sociali și societatea civilă în general nu au fost consultați cu prilejul formulării proiectelor de recomandări economice privind zona euro și că procesele naționale nu sunt încă adaptate la noul proces al semestrului. În contextul semestrului european, dialogul social poate acționa ca motor al unor reforme reușite, durabile și incluzive în domeniul economic, al ocupării forței de muncă și al reformelor sociale. Partenerii sociali de la toate nivelurile ar trebui să cadă de acord împreună cu autoritățile publice competente asupra unei implicări efective, oportune și semnificative în semestrul european. În plus, CESE pledează susținut pentru instituirea pe viitor a unei cooperări strânse și continue între Secțiunea ECO a Comitetului și Comisia ECON a Parlamentului European.

3.3. CESE este și el în favoarea punerii accentului pe o abordare coordonată, nu numai în cazul tuturor statele membre din zona euro, ci și al politicilor monetare, bugetare și structurale/axate pe ofertă. De asemenea, CESE propune ca reformele structurale să se concentreze pe măsuri politice, astfel încât redresarea economică să poată fi susținută pe termen scurt. În ceea ce privește flexibilitatea piețelor forței de muncă, acest lucru nu ar trebui să ducă, la fel ca în anii precedenți, la o scădere a puterii de cumpărare a lucrătorilor, astfel încât rolul de principal factor de creștere al cererii interne să nu fie afectat. Aceasta înseamnă că concurența trebuie să se bazeze pe creșterea calității și productivității prin inovare și nu prin reducerea prețurilor și a salariilor.

3.4. CESE recunoaște provocările enorme reprezentate de consolidarea și dezvoltarea monedei euro, care sunt și vor fi necesare și în viitorul apropiat pentru a oferi o protecție durabilă acestei monede și zonei euro, dar consideră că trebuie vizate următoarele obiective:

- instituirea unei reprezentări externe unificate a zonei euro în cadrul forurilor internaționale (Fondul Monetar Internațional, OCDE etc.)⁽⁵⁾;

⁽⁵⁾ A se vedea Avizul CESE privind reprezentarea externă a zonei euro (a se vedea pagina 16 din prezentul Jurnal Oficial).

- crearea unei uniuni bugetare a zonei euro;
- crearea unei uniuni sociale, ceea ce presupune ca partenerii sociali să fie incluși într-o și mai mare măsură de către Comisia Europeană, Consiliu și Parlamentul European în toate inițiativele legislative.

3.5. În perspectiva evaluării la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual (CFM) al UE pentru 2014-2020 și în vederea pregătirii discuțiilor referitoare la CFM post-2020, CESE propune ca zonei euro să i se aloce un buget care ar urma: (i) să permită un transfer temporar, dar considerabil de resurse în cazul apariției unor șocuri regionale; (ii) să contracareze recesiunile grave din întreaga zonă; (iii) să asigure stabilitatea financiară. În aceeași ordine de idei, zona euro trebuie să dispună – ca un prim pas către un guvern economic – de propriul său ministru de finanțe și de un sistem de resurse proprii, care să respecte principiile simplității, transparenței, echității și responsabilității democratice.

4. Observații specifice

4.1. *Dezechilibrele macroeconomice*

4.1.1. CESE este de acord cu Comisia în privința faptului că reformele structurale din statele membre trebuie să continue în conformitate cu condițiile specifice din fiecare țară, pentru a promova convergența și a facilita corectarea dezechilibrelor macroeconomice. Însă va trebui să existe un echilibru între reformele structurale și investițiile în activitățile productive care duc la apariția de locuri de muncă.

4.1.2. CESE salută recomandarea Comisiei Europene ca statele membre cu excedente mari de cont curent să implementeze cu prioritate măsuri care să contribuie la direcționarea sumelor economisite către economia internă, stimulând astfel investițiile la nivel național. Cu toate acestea, astfel de măsuri nu ar trebui să se limiteze la latura ofertei (de exemplu, reformele piețelor de produse), ci să includă mai multe inițiative ferme la nivel guvernamental cu privire la investițiile publice, după modelul planului Juncker⁽⁶⁾.

4.1.3. CESE consideră că ajutoarele de stat ar trebui să vizeze în special IMM-urile inovatoare. Pentru a facilita accesul la finanțare pentru această categorie de întreprinderi, statul are mai întâi responsabilitatea de a acorda fonduri care să ofere un impuls, iar mai apoi de a prevedea un sistem de garanții publice. Interacțiunile relevante dintre stat, IMM-uri, universități și institutele de cercetare sunt un element important al sistemului de investiții.

4.1.4. CESE subliniază că exporturile reprezintă un important factor de creștere pentru IMM-uri în zona euro. Pe lângă rata favorabilă de schimb euro-dolar determinată de politica monetară a BCE, acordurile de liber schimb sunt esențiale pentru sporirea exporturilor. Deși CESE este de acord cu accentul pus în prezent pe negocierile privind TTIP, el recomandă și încheierea unui acord care va facilita accesul la piață pentru întreprinderile europene în comerțul lor cu piețele emergente aflate în creștere susținută. Se impune garantarea respectării drepturilor omului și a normelor Organizației Internaționale a Muncii, a drepturilor consumatorilor și a normelor de mediu existente în UE.

4.2. *Piețele forței de muncă, de mărfuri și de servicii*

4.2.1. CESE observă că deși, așa cum indică Comisia Europeană, situația de pe piețele forței de muncă continuă să se îmbunătățească treptat, nu există nicio mențiune a faptului că rata de ocupare a forței de muncă în zona euro, care a fost de 68,9 % în 2015, este încă mult sub obiectivul Strategiei Europa 2020, de 75 %. CESE remarcă faptul că, în conformitate cu datele furnizate de serviciile Comisiei Europene (baza de date LABREF), nu pare să existe o corelație pozitivă între numărul de reforme privind piața forței de muncă aplicate la un moment dat (înainte sau după criză) și performanța acestei piețe în statele membre⁽⁷⁾.

⁽⁶⁾ OFCE, ECLM, IMK, AK-Wien, INE-GSEE (2015), *The Independent Annual Growth Survey 2016*, Paris.

⁽⁷⁾ ETUI/ETUC (2015), *Benchmarking Working Europe 2015*, Bruxelles, ETUI, p. 26.

4.2.2. Reformele structurale pe piețele forței de muncă trebuie să favorizeze investițiile sociale, adică măsurile care sprijină formarea continuă a lucrătorilor salariați și a celor aflați în șomaj, și să garanteze că securitatea lor financiară – în special a șomerilor – este avută în vedere. De asemenea, CESE sprijină reducerea impozitării muncii, cu condiția ca aceasta să fie compensată prin alte surse de venituri publice. Pe termen mediu, o rată mai mare de participare pe piața forței de muncă poate și ea contribui la acest proces.

4.2.3. Pentru a soluționa problema competitivității și durabilității europene, CESE solicită crearea unui holding digital, după modelul grupului Airbus, care s-a dovedit un mare succes. Această corporație multinațională deține mai multe filiale într-o serie de state membre și este unul dintre principalii actori din economia și industria europeană.

4.2.4. Supremația SUA în sectorul digital reprezintă o nouă formă de poziție dominantă la nivel mondial. Un efect dramatic al acestei situații poate fi observat mai ales în sectorul financiar, în care marile bănci americane de investiții au creat deja legături extrem de puternice de capital cu întreprinderile inovatoare din domeniul tehnologiei financiare (*FinTechs*), care, la rândul lor, constituie o amenințare pentru modelul european al băncilor clasice, care oferă servicii cu amănuntul (*Boring Banks*), și pot concura cu succes împotriva acestui model în privința funcțiilor sale de bază.

4.2.5. În vederea conceperii și punerii la punct a detaliilor unui model comparabil de holding digital european, CESE propune crearea cât mai rapidă a unui grup de proiect interdisciplinar. Acesta ar trebui să includă reprezentanți ai Comisiei (comisarul Oettinger) și ai Parlamentului European (Comisia ITRE) și să implice CESE în activitatea sa. În ceea ce privește problema finanțării, este important să acorde atenție încă de la început compatibilității cu Planul de investiții Juncker. Cooperarea strânsă dintre diferitele unități ale holdingului digital și IMM-urile cu profiluri similare va oferi un impuls puternic creșterii și creării de noi locuri de muncă.

4.3. Politicile bugetare

4.3.1. CESE salută faptul că, la momentul definirii orientărilor pentru politicile bugetare naționale, Comisia Europeană pune accentul pe o orientare bugetară asupra zonei euro în ansamblu. Cu toate acestea, fără a aduce atingere independenței BCE, CESE constată absența notabilă a unei analize a evoluțiilor politicii monetare în zona euro, atunci când se evaluează oportunitatea unei orientări neutre a politicii bugetare. Acest lucru este cel puțin ciudat, având în vedere faptul că membrii Consiliului guvernatorilor BCE au făcut trimitere în mod repetat și public la politicile bugetare din zona euro⁽⁸⁾.

4.3.2. Aceasta reprezintă o omisiune îngrijorătoare, în măsura în care zona euro se confruntă în prezent cu o situație în care capacitatea politicii monetare de a stimula cererea este extrem de limitată. Cererea a rămas scăzută atât de multă vreme, încât inflația (chiar dacă nu se ține seama de prețul petrolului) se situează mult sub obiectivul de 2 % al BCE, în timp ce ratele dobânzilor reprezentative ale BCE sunt aproape de zero și nu mai permit reduceri suplimentare substanțiale. Economia zonei euro se află într-o așa-numită „capcană a lichidităților”, fiind în pericol să cadă în „capcana deflației”, dacă inflația nu va reîncepe să crească în curând. În cazul în care s-ar întâmpla acest lucru, economia zonei euro ar stagna timp de mulți ani, situație care va amenința, în cele din urmă, viabilitatea politică a monedei euro.

4.3.3. Politica neconvențională de relaxare cantitativă adoptată cu convingere de BCE încă de la începutul anului 2015 nu pare să fi avut vreun efect considerabil⁽⁹⁾ în stimularea cererii. În aceste condiții, și având în vedere fenomenul de „histerezis” menționat mai sus (prin care recesiunea duce la scăderea potențialului de creștere), politicile bugetare din zona euro trebuie să facă eforturi sporite pentru a stimula economia acestei zone în ansamblu⁽¹⁰⁾. Având în vedere limitările politicii bugetare din statele membre aflate în partea de sud a zonei euro, politicile bugetare din statele membre aflate sub nivelul-țintă al inflației, cu costuri scăzute ale îndatorării publice, cu o pondere relativ scăzută a datoriei publice în PIB și cu excedente de cont curent ar trebui să practice o politică bugetară expansionistă, pentru a ridica inflația peste obiectivul de 2 % al BCE, astfel încât inflația medie din zona euro să își revină creșterea și să se apropie de acest obiectiv. În acest moment, riscurile rezultate din supraîncălzirea economiilor sunt mult mai mici decât cele generate de menținerea unui nivel scăzut de inflație sau de deflație.

⁽⁸⁾ Exemplul cel mai relevant a fost discursul pe tema „Șomajul în zona euro”, ținut de președintele Draghi la Jackson Hole, în luna august 2014 (<https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2014/html/sp140822.en.html>).

⁽⁹⁾ <http://epthinktank.eu/2015/12/10/the-ecbs-quantitative-easing-early-results-and-possible-risks/>

⁽¹⁰⁾ Theodoropoulou S. (2015), *How to avert the risk of deflation in Europe: rethinking the policy mix and European economic governance*, Bruxelles, ETUI.

4.3.4. Cu toate acestea, având în vedere preocupările legate de sustenabilitatea datoriei publice în contextul evoluțiilor demografice, statele membre cu excedente importante de cont curent pot și trebuie să își dezvolte politicile bugetare expansioniste prin creșterea cheltuielilor cu investițiile publice. Un stimulent fiscal care se concentrează asupra investițiilor publice ar conduce la sporirea cererii pe termen scurt, dar și la consolidarea potențialului de creștere pe termen lung. Aceste investiții publice ar putea să se axeze nu numai pe infrastructură, ci și pe politicile în materie de educație și competențe („investiții sociale”).

4.4. Sectorul financiar

4.4.1. CESE solicită crearea unei legislații europene în materie de insolvență, pe de o parte pentru a oferi posibilitatea reducerii gradului de îndatorare a gospodăriilor și, pe de altă parte, pentru a permite întreprinderilor nou-înființate să facă față mai ușor unui eventual faliment. În acest fel va crește puterea de cumpărare a gospodăriilor și va fi încurajată crearea de noi întreprinderi.

4.4.2. O problemă încă nerezolvată, dar gravă, este faptul că băncile din zona euro au acordat împrumuturi neperformante de aproximativ 900 de miliarde EUR. Numai după reducerea acestor creanțe băncile vor putea să își extindă acordarea de împrumuturi către întreprinderi și gospodării, sporind astfel eficacitatea politicii monetare relaxate a BCE pentru a îmbunătăți perspectivele de creștere și a întări încrederea în piață. Ar trebui ca organismelor politice și instituțiilor de reglementare implicate din zona euro să li se ceară să prezinte proiecte relevante pe această temă.

4.4.3. Ca urmare a crizei financiare, s-a căzut de acord că unul dintre obiectivele principale ar trebui să constea în reducerea semnificativă a riscurilor suverane în bilanțurile băncilor europene. Situația actuală din majoritatea băncilor arată că riscurile suverane au crescut dramatic. CESE subliniază că prioritatea esențială ar trebui să constea în reducerea acestor riscuri suverane în cadrul bilanțurilor, pentru a garanta pe viitor stabilitatea sectorului bancar și financiar, aceasta și în contextul propunerii privind sistemul european de garantare a depozitelor (EDIS) ⁽¹⁾.

4.4.4. CESE constată că, pentru ca eventualele efecte pozitive asupra cererii să se materializeze, gospodăriile și întreprinderile nu trebuie să ducă lipsă de lichidități. Restabilirea fluxurilor de creditare pozitive ar contribui la stimularea cererii, dar și la creșterea eficacității politicii monetare a BCE în ceea ce privește îmbunătățirea perspectivelor de creștere și întărirea încrederii în piață. Organismele politice și instituțiile de reglementare implicate din zona euro ar trebui obligate să prezinte proiecte relevante pe această temă.

4.4.5. În plus, CESE solicită ca programul de reforme și organismele de reglementare să pună mai mult accentul pe sporirea transparenței și pe supravegherea instituțiilor nebancare și a băncilor din sistemul paralel, pentru a asigura în mod durabil stabilitatea sistemelor financiare și a le reda rolul în cadrul economiei reale, în special în ceea ce privește securitizarea ⁽²⁾. Ar trebui să se garanteze că valorile mobiliare nu sunt utilizate ca instrumente de investiții speculative de către fondurile de acest tip (*hedge funds*) și de instituțiile financiare care trebuie să îndeplinească obiective de maximizare a profitului (fondurile „vultur”).

4.4.6. Deoarece criza financiară a fost în mare parte cauzată de activitățile speculative ale băncilor de investiții, acest tip de activitate bancară rămâne o amenințare latentă pentru stabilitatea pieței financiare. Nu a fost încă analizat în detaliu modul în care activitățile de tranzacționare extrem de speculative, precum tranzacționarea de înaltă frecvență, pot avea loc în condițiile în care obiectivul constă în asigurarea unei mai mari stabilități a piețelor la nivel mondial, fiind necesar ca practicile de investiții cu risc redus și activitatea de creditare să fie strict separate de activitățile cu risc înalt ale băncilor de investiții. În acest sens, există deja o serie de modele, cum ar fi modelul Vickers și regula Volcker. CESE recomandă adoptarea în Uniunea Europeană a unei legi similare legii Glass-Steagall, în condițiile în care alte piețe financiare (din SUA și din țările BRIC, de exemplu) iau în discuție reintroducerea ei în vederea îmbunătățirii stabilității sectorului bancar. Acest lucru i-ar feri de riscuri pe depunători și pe contribuabili.

Bruxelles, 17 martie 2016.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

⁽¹⁾ A se vedea Avizul CESE privind sistemul european de asigurare a depozitelor (a se vedea pagina 21 din prezentul Jurnal Oficial).

⁽²⁾ A se vedea Avizul CESE pe tema „Cadrul juridic pentru securitizare” (JO C 82, 3.3.2016, p. 1).